

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Західноукраїнський національний університет  
Вінницький навчально-науковий інститут економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ



Директор ВННІЕ ЗУНУ

Борис ПОГРІЩУК

31 08 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ



В.в. Председателя Научно-педагогической  
работы ИИИ

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

08 2023 р.

## РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни  
„ЛОГІКА ”

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань: 07 “Управління та адміністрування”

Спеціальність: 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”

Освітньо-професійна програма: “Митна та податкова справа”

Кафедра правознавства і гуманітарних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні	ІРС	Тренінг, КПЗ	СРС	Разом	Екзамен, залік
Денна	4	8	24	24	3	8	91	150	залік, 8
Заочна	4	8	8	4			138	150	залік, 8

31.08.2023  
[Signature]

Робочу програму склала доцент кафедри правознавства і гуманітарних дисциплін, к.пед.н., доцент Катерина РУМ'ЯНЦЕВА.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри правознавства і гуманітарних дисциплін, протокол № 1 від 28 серпня 2023 року.

Завідувач кафедри  
д.ю.н., професор



Ірина СВІТЛЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”, протокол № \_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 2023 року.

Голова групи  
забезпечення  
спеціальності 072  
“Фінанси, банківська  
справа та страхування”,  
д.е.н., професор



Ольга КИРИЛЕНКО

## СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „ЛОГІКА”

### 1. Опис дисципліни „ЛОГІКА”

<b>Дисципліна</b>	<b>Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, СВО</b>	<b>Характеристика навчальної дисципліни</b>
Логіка		
<b>Кількість кредитів ECTS</b>	<b>Галузь знань</b>	<b>Статус дисципліни</b> вибіркова загальної підготовки <b>Мова навчання</b> українська
5	07 “Управління та адміністрування”	
<b>Кількість залікових модулів</b>	<b>Спеціальність</b> 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”	<b>Рік підготовки</b>
	3	Ступінь вищої освіти – “Бакалавр”
<b>Семестр</b>		
<b>Кількість змістовних модулів</b>	Освітньо-професійна програма: “Митна та податкова справа”	<b>Лекції</b>
		Денна – 24 год. Заочна – 8 год.
2		<b>Практичні заняття</b>
		Денна – 24 год. Заочна – 4 год.
<b>Загальна кількість годин</b>		<b>Самостійна робота</b>
		Денна – 106 год. Тренінг – години Заочна – 138 год.
150		<b>Індивідуальна робота</b>
		3 годин
<b>Тижневих годин:</b>		<b>Вид підсумкового контролю</b>
<b>Денна форма навчання</b>		
Тижневих годин – 10 годин з них аудиторних – 4 години		
		Залік

## **2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛОГІКА»**

### **2.1 Мета вивчення дисципліни**

**Метою** дисципліни «Логіка» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасними теоретико-аналітичними засобами побудови міркувань та формування навичок їх ефективного застосування у майбутній професійній діяльності.

**Предметом** дисципліни є універсальні форми та закони раціонального мислення, способи і види міркувань, умови досягнення їх істинності й побудови формальних моделей цих міркувань.

### **2.2 Завдання вивчення дисципліни**

Основними завданнями вивчення дисципліни «Логіка» є навчити здобувачів вищої освіти: аналізувати економічну термінологію; витлумачувати аналітичні тексти з економіки; логічно грамотно будувати свої міркування і знаходити помилки в міркуваннях опонентів; не допускати логічних помилок при складанні офіційних документів; конструювати коректну аргументацію; розпізнавати прийоми маніпулювання з боку співрозмовника і протистояти їм; застосовувати логічні методи у майбутній професійній діяльності; застосовувати методи логіки для дослідження наукових проблем у економічних системах різного рівня.

### **2.3. Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни**

Вивчення дисципліни “Логіка” забезпечує формування таких компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність бути критичним і самокритичним.

### **2.4. Передумови для вивчення дисципліни**

Вивчення курсу «Логіка» опирається на отримані знання з філософії, педагогіки, психології і має за мету дати студентам володіння основними законами і правилами мислення, що можуть бути застосовані в професійній діяльності.

### **2.5. Програмні результати навчання**

В результаті вивчення дисципліни “Логіка” студенти повинні:

- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності;
- вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин;
- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;
- вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки;

- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

### **3. Зміст дисципліни «ЛОГІКА»**

#### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Логіка, мислення і судження.**

##### **ТЕМА 1. Предмет та значення логіки. Поняття про форму мислення.**

Походження терміну логіка від давньогрецького слова «логос» (logos) у значенні з поняттями «мислення» і «мова». Вживання поняття «логіка» в різноманітних значеннях: «логіка речей», «логіка подій», «логіка мислення» тощо. Зв'язок логіки із такими науками як фізіологія вищої нервової діяльності, психологія, філософія. Завдання та об'єкт логіки. Поняття «культура мислення» як відображення усвідомленого ставлення до процесу міркування. Історичний характер логіки як науки.

Міркування та його структура. Абстрактне мислення і його характерні особливості. Поняття про форму мислення. Форми абстрактного мислення: поняття, судження, умовивід. Логічні форми як види мисленевих структур. Поняття суб'єкта та предиката, як основних елементів простого міркування. Правильні та неправильні міркування. Поняття про логічну помилку. Значення логіки для майбутніх економістів.

##### **ТЕМА 2. Логічний аналіз імен.**

Загальна характеристика імен. Предметне та смислове значення денотатів. Принципи відношення іменувань (принцип однозначності, принцип предметності, принцип взаємозамінюваності). Еквівокація. Види імен. Загальні, одиничні, порожні, конкретні та абстрактні імена.

##### **ТЕМА 3. Логічні закони мислення.**

Загальна характеристика основних законів логіки: закону тотожності, закон суперечності (несуперечності), закон виключеного третього, закон достатньої підстави. *Закон тотожності*: Направленість закону проти нечітких, неясних, розпливчастих думок, двозначності, багатозначності. Схема закону: « $A \in A$ », («Якщо  $A$ , то  $A$ »). Використання синонімів та омонімів. Поняття софістики. Закон суперечності (несуперечності): Схема закону: «Хибно, що  $A$  і не  $A$  одночасно істинні». Суперечні судження та міркування. Виявлення суперечностей. Закон виключеного третього: Схема закону: «Або  $A$ , або не  $A$ ». Закон достатньої підстави: Схема закону: « $A$  існує тому, що є  $B$ ». невизначені та розпливчасті думки. Значення законів для роботи в кримінально-виконавчій системі. Логічні закони в економічній сфері.

##### **ТЕМА 4. Поняття як форма мислення.**

Визначення поняття. Характеристика предмета думки, відображуваного в понятті. Особливості поняття як своєрідної форми мислення за загальними і специфічними ознаками. Мовні засоби виразу поняття. Денотація і смисл слова.

Зміст поняття. Загальне ім'я як предикат і ознака. Структура ознаки: прості предикати; суттєві ознаки; несуттєві ознаки; похідні; родові ознаки; видові ознаки.

Обсяг поняття. Види понять: за кількістю елементів обсягу (пусті і непусті); за характером елементів обсягу (збірні і незбірні); за типом елементів обсягу (конкретні і абстрактні); за характером ознак, що складають зміст поняття (позитивні та негативні, співвідносні і безвідносні).

Логічні відношення між поняттями: порівнювальні; не порівнювальні; сумісні; тотожні; несумісні (суперечні, протилежні, супідрядні). Логічні операції над поняттями: а) обмеження й узагальнення понять; б) операції над обсягами понять як множинами.

#### **ТЕМА 5. Загальна характеристика судження.**

Судження і речення. Види суджень: прості, складні. атрибутивні судження: одиничні, загальні, часткові атрибутивні судження. відношення між атрибутивними судженнями: порівнювальними (сумісні і несумісні судження) і не порівнювальними судженнями. Сумісні: відношення підпорядкування; відношення під протилежності (субконтрарності). Несумісні: відношення протилежності (контрарності); відношення суперечності.

Судження з відношеннями: стверджувальними і заперечувальними. Судження категоричні і некатегоричні. Категоричні: атрибутивні судження; судження з відношеннями; судження існування. Некатегоричні: модальні судження; умовні судження; розділові судження. Запитання: логічно коректні; логічно некоректні; тривіально некоректні; нетривіально некоректні. Відповіді на запитання: правильні, слабкі, неправильні.

Види складних суджень: з'єднувальні, роз'єднувальні, умовні, еквівалентні. Відношення між складними судженнями.

#### **ТЕМА 6. Умовивід як форма мислення.**

Структура умовиводу. Поняття «засновку» та «висновку». Засновки: безпосередні і опосередковані. Висновки логіки висловлювань: а) типологія правил висновку; б) обґрунтування правил висновку; в) метод аналітичних таблиць; г) умовиводи логіки висловлювань у традиційній логіці (умовно-категоричні, чисто умовні, розділово-категоричні, умовно-розділові). Дилеми: конструктивні, деструктивні, прості, складні.

Висновки із категоричних висловлювань: а) безпосередні умовиводи (обернення, перетворення, протиставляння предикату, умовиводи за «логічним квадратом»; б) простий категоричний силогізм (загальні правила категоричного силогізму); в) силогістика як метод аналітичних таблиць. Дедуктивний умовивід. Силогізми. Їх види та правила побудови.

Недедуктивні умовиводи: індуктивні умовиводи: повна індукція і неповна індукція: популярна індукція та наукова індукція, або методи знаходження причинних зв'язків

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Мистецтво полеміки.**

#### **ТЕМА 7. Міркування за аналогією. Логічна природа та роль гіпотези.**

Поняття аналогії. Ймовірний характер аналогії. Види аналогій: аналогії властивостей, аналогії відношень проста, строга, нестрога. Гіпотеза як форма

мислення. Види гіпотез: загальна, часткова, одинична, описова, пояснююча. Формулювання гіпотези. Перевірка гіпотези. Доведення істинності гіпотези.

#### **ТЕМА 8. Доведення та спростування.**

Поняття аргументації. Визначення доведення як логічної процедури. Характеристика структури доведення. Основні форми демонстрації. Визначення прямого доведення. Основа поділу доведень на прямі та непрямі. Поняття аналогічного доведення. Хід побудови апагогічного доведення.

Характеристика спростування як логічної процедури. Визначення видів спростування. Способи спростування тези, аргументів і демонстрації. Правила і помилки стосовно тези. Правила стосовно аргументів. Помилки, які виникають при порушенні правил стосовно аргументів.

#### **ТЕМА 9. Суперечка, її види та форми. Ділова бесіда: комунікативні функції та логічні засоби їх реалізації.**

Поняття суперечки. Учасники суперечки: пропонент і опонент. Види суперечок: суперечка заради істини; суперечка заради переконання; суперечка заради перемоги; суперечка заради самої суперечки. Види суперечок залежно від форми проведення суперечок та засобів: дискусія, полеміка, диспут, дебати. Коректні та некоректні засоби ведення суперечки. Поради полемісту. Ділова бесіда її основні функції. Принципи реалізації ділової бесіди. Основні правила проведення бесіди.

#### **ТЕМА 10. Логічний аналіз питань і відповідей.**

Визначення питання. Передумова і контекст питання. Види питань. Прості та складні питання. Закриті та відкриті питання. Правильні та неправильні питання. Некоректні питання. Алгоритм встановлення правильності питання. Види відповідей.

#### **ТЕМА 11. Логічні основи теорії аргументації.**

Поняття про аргументацію. Дослідження процесу аргументації в теорії аргументації. Характерні риси аргументації. Види аргументації: емпірична та теоретична, дедуктивна та недедуктивна (правдоподібна), доказова та недоказова. Суперечка, її види, прийоми ведення.

Поняття доведення. Логічний сенс операції доведення.

Поняття спростування. Захист і спростування в логіці; спільне і специфіка. Безпосередня та опосередкована критика тези. Встановлення хибності тези шляхом прямого та непрямого спростування.

Правила доказового міркування. Правила по відношенню до тези й антитези (правила визначеності, несуперечливості та незмінності тези). Логічні помилки, пов'язані з порушеннями даних правил.

#### **ТЕМА 12. Методи встановлення причинних зв'язків.**

Пізнання причинного зв'язку. Метод єдиної схожості та його логічний зміст. Метод єдиної різниці та його логічний зміст. Метод супутніх змін та його логічний зміст. Метод залишків та його логічний зміст.

## 4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ „ЛОГІКА”

### 4.1. Денна форма навчання

Номер та назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПІЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1- Логіка, мислення і судження						
Тема 1 – Предмет та значення логіки. Поняття про форму мислення	2	2	7	1	4	Поточне опитування тести
Тема 2 – Логічний аналіз імен	2	2	7			
Тема 3 – Логічні закони мислення	2	2	7			
Тема 4 – Поняття як форма мислення	2	2	7			
Тема 5 – Загальна характеристика судження	2	2	7			
Тема 6 – Умовивід як форма мислення	2	2	14			
Змістовий модуль 2 – Мистецтво полеміки						
Тема 7 – Міркування за аналогією. Логічна природа та роль гіпотези	2	2	7	1	4	Поточне опитування тести
Тема 8 – Доведення та спростування	2	2	7			
Тема 9 – Суперечка, її види та форми. Ділова бесіда	2	2	7	1		
Тема 10 – Логічний аналіз питань і відповідей	2	2	7			
Тема 11 – Логічні основи теорії аргументації	2	2	7			
Тема 12 – Методи встановлення причинних зв'язків	2	2	7			
<b>ВСЬОГО: 150</b>	<b>24</b>	<b>24</b>	<b>91</b>	<b>3</b>	<b>8</b>	

### 4.2 Заочна форма навчання

Номер та назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1- Логіка, мислення і судження			
Тема 1 – Предмет та значення логіки. Поняття про форму мислення	4	2	11
Тема 2 – Логічний аналіз імен			12
Тема 3 – Логічні закони мислення			11
Тема 4 – Поняття як форма мислення			12
Тема 5 – Загальна характеристика судження			11
Тема 6 – Умовивід як форма мислення			12



Номер та назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 2 – Мистецтво полеміки			
Тема 7 – Міркування за аналогією. Логічна природа та роль гіпотези	4	2	11
Тема 8 – Доведення та спростування			12
Тема 9 – Суперечка, її види та форми. Ділова бесіда			11
Тема 10 – Логічний аналіз питань і відповідей			12
Тема 11 – Логічні основи теорії аргументації			11
Тема 12 – Методи встановлення причинних зв'язків			12
<b>ВСЬОГО</b>	<b>8</b>	<b>4</b>	<b>138</b>

## 5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

### Змістовий модуль 1- Логіка, мислення і судження

#### Практичне заняття № 1, 2.

**Тема: Предмет та значення логіки. Поняття як форма мислення. Логічний аналіз імен.**

**Мета:** опрацювати систему базових понять теми; сформувати та закріпити систему уявлень студентів про поняття; формувати повагу до цінностей суспільства, як складової його культури; розвинути вміння та сприяти підвищенню рівня світоглядної і політичної культури студентів.

**Питання для обговорення:**

1. Виникнення і розвиток науки логіки. Поняття форми мислення.
2. Загальна логічна характеристика поняття.
3. Відношення між поняттями.
4. Дефініція та логічний поділ поняття.
5. Загальна характеристика імен.
6. Предметне та смислове значення денотатів.
7. Принципи відношення іменувань (принцип однозначності, принцип предметності, принцип взаємозамінюваності).
8. Еквівокація.
9. Види імен. Загальні, одиничні, порожні, конкретні та абстрактні імена.

#### Практичне заняття № 3, 4.

**Тема: Логічні закони мислення. Поняття як форма мислення.**

**Мета:** опрацювати систему базових понять теми; сформувати та закріпити систему уявлень студентів про логічний аналіз імен; розвинути вміння та сприяти підвищенню рівня світоглядної і політичної культури студентів.

**Питання для обговорення:**

1. Загальна характеристика основних законів логіки.

2. Закон тотожності: Використання синонімів та омонімів. Поняття софістики.
3. Закон суперечності (несуперечності). Суперечні судження та міркування. Виявлення суперечностей.
4. Закон виключеного третього.
5. Закон достатньої підстави. Невизначені та розпливчасті думки.
6. Логічні закони в економічній сфері.
7. Визначення поняття. Характеристика предмета думки, відображуваного в понятті. Денотація і смисл слова.
8. Зміст поняття. Загальне ім'я як предикат і ознака. Структура ознаки: прості предикати; суттєві ознаки; несуттєві ознаки; похідні; родові ознаки; видові ознаки.
9. Обсяг поняття. Види понять.

### **Практичне заняття № 5, 6.**

**Тема: Загальна характеристика судження. Умовивід як форма мислення.**

**Мета:** розвинути вміння розрізняти підходи до визначення суджень, формувати повагу до цінностей суспільства, як складової його культури, та одного з визначальних чинників формування держави як сучасної форми організації вітчизняного суспільства, сприяти формуванню свідомої громадянської позиції.

#### **Питання для обговорення:**

1. Загальна характеристика судження і його структура. Судження і речення.
2. Прості категоричні судження. Об'єднана класифікація суджень.
3. Відношення між судженнями. Логічний квадрат. Логічні операції з судженнями.
4. Складні судження та їх класифікація.
5. Поділ суджень за модальністю.
6. Структура умовиводу. Поняття «засновку» та «висновку».
7. Дедуктивний умовивід. Силогізми. Їх види та правила побудови.
8. Індуктивні умовиводи: повна індукція і неповна індукція: популярна індукція та наукова індукція, або методи знаходження причинних зв'язків.

### **Практичне заняття № 7, 8.**

**Тема: Міркування за аналогією. Логічна природа та роль гіпотези.**

#### **Доведення та спростування.**

**Мета:** сприяти підвищенню рівня світоглядної культури студентів, формувати повагу до історичної спадщини логічної науки, сприяти формуванню свідомої громадянської позиції.

#### **Питання для обговорення:**

1. Загальна характеристика логічного закону.
2. Способи виявлення законів логіки за їх формальною структурою.
3. Принципи правильного мислення та основні закони традиційної логіки висловлювань.
4. Доведення як логічна операція, його структура і види.
5. Логічне спростування та його способи.
6. Правила доведення та спростування.

### **Практичне заняття № 9, 10.**

**Тема: Суперечка, її види та форми. Ділова бесіда. Логічний аналіз питань і відповідей.**

**Мета:** формувати повагу до демократичних цінностей суспільства, як складової його культури, та одного з визначальних чинників розвитку держави як сучасної форми організації вітчизняного суспільства, формувати почуття громадянської солідарності та свідому громадянську позицію.

#### **Питання для обговорення**

1. Поняття суперечки. Учасники суперечки: пропонент, і опонент.
2. Види суперечок: суперечка заради істини; суперечка заради переконання; суперечка заради перемоги; суперечка заради самої суперечки.
3. Види суперечок залежно від форми проведення суперечок та засобів: дискусія, полеміка, диспут, дебати. Коректні та некоректні засоби ведення суперечки.
4. Ділова бесіда її основні функції. Принципи реалізації ділової бесіди. Основні правила проведення бесіди.
5. Визначення питання. Передумова і контекст питання.
6. Види питань. Прості та складні питання. Закриті та відкриті питання.
7. Правильні та неправильні питання. Некоректні питання. Алгоритм встановлення правильності питання. Види відповідей.

### **Практичне заняття № 11, 12.**

**Тема: Логічні основи теорії аргументації. : Методи встановлення причинних зв'язків.**

**Мета:** розвинути вміння розрізняти підходи до визначення істини; розвинути вміння та сприяти підвищенню рівня світоглядної і політичної культури здобувачів вищої освіти; формувати повагу до цінностей суспільства, як складової його культури.

#### **Питання для обговорення:**

1. Поняття про аргументацію. Дослідження процесу аргументації в теорії аргументації. Характерні риси аргументації. Види аргументації: емпірична та теоретична, дедуктивна та недедуктивна (правдоподібна), доказова та недоказова.
2. Поняття доведення. Логічний сенс операції доведення.
3. Поняття спростування. Захист і спростування в логіці; спільне і специфіка. Безпосередня та опосередкована критика тези.
4. Правила доказового міркування.
5. Правила по відношенню до тези й антитези (правила визначеності, несуперечливості та незмінності тези).
6. Пізнання причинного зв'язку.
7. Метод єдиної схожості та його логічний зміст.
8. Метод єдиної різниці та його логічний зміст.

9. Метод супутніх змін та його логічний зміст.
10. Метод залишків та його логічний зміст.

### **Заочна форма навчання**

#### **Практичне заняття № 1.**

##### **Змістовий модуль 1- Логіка, мислення і судження**

**Тема: Предмет та значення логіки. Поняття як форма мислення. Логічний аналіз імен. Логічні закони мислення.**

**Мета:** опрацювати систему базових понять теми; сформувані та закріпити систему уявлень студентів про поняття та логічні закони мислення; формувати повагу до цінностей суспільства, як складової його культури; розвинути вміння та сприяти підвищенню рівня світоглядної і політичної культури студентів.

**Питання для обговорення:**

1. Виникнення і розвиток науки логіки. Поняття форми мислення.
2. Загальна логічна характеристика поняття.
3. Відношення між поняттями. Загальна характеристика імен.
4. Предметне та смислове значення денотатів.
5. Принципи відношення іменувань (принцип однозначності, принцип предметності, принцип взаємозамінюваності).
6. Еквівокація.
7. Види імен. Загальні, одиничні, порожні, конкретні та абстрактні імена.
8. Закон тотожності: Використання синонімів та омонімів. Поняття софістики.
9. Закон суперечності (несуперечності). Суперечні судження та міркування. Виявлення суперечностей.
10. Закон виключеного третього.
11. Закон достатньої підстави. Невизначені та розпливчасті думки.
12. Логічні закони в економічній сфері.

##### **Змістовий модуль 2 – Мистецтво полеміки**

#### **Практичне заняття № 2.**

**Тема: Умовивід як форма мислення. Логічні основи теорії аргументації.**

**Методи встановлення причинних зв'язків.**

**Мета:** опрацювати систему базових понять теми, розвинути вміння та сприяти підвищенню рівня світоглядної і політичної культури здобувачів вищої освіти; формувати повагу до цінностей суспільства, як складової його культури.

**Питання для обговорення:**

1. Структура умовиводу. Поняття «засновку» та «висновку».
2. Дедуктивний умовивід. Силогізми. Їх види та правила побудови.
3. Індуктивні умовиводи: повна індукція і неповна індукція: популярна індукція та наукова індукція, або методи знаходження причинних зв'язків.
4. Поняття про аргументацію. Дослідження процесу аргументації в теорії аргументації. Характерні риси аргументації. Види аргументації:

емпірична та теоретична, дедуктивна та недедуктивна (правдоподібна), доказова та недоказова.

5. Поняття доведення. Логічний сенс операції доведення.
6. Поняття спростування. Захист і спростування в логіці; спільне і специфіка. Безпосередня та опосередкована критика тези.
7. Правила доказового міркування.
8. Правила по відношенню до тези й антитези (правила визначеності, несуперечливості та незмінності тези).
9. Пізнання причинного зв'язку.
10. Метод єдиної схожості та його логічний зміст.
11. Метод єдиної різниці та його логічний зміст.
12. Метод супутніх змін та його логічний зміст.
13. Метод залишків та його логічний зміст.

## **6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ (КПІЗ)**

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПІЗ) з дисципліни “Логіка” виконується самостійно кожним студентом відповідно до його варіанту (передбачено 4 завдання по 30 варіантів в кожному) у вигляді робочого зошита, який студенту видається у перші два тижні від початку семестру.

Мета комплексного практичного індивідуального завдання є оволодіння навичками застосування логічного мислення в практичних ситуаціях, а також набуття навичок у вирішенні конкретних теоретичних і практичних завдань та вмінні застосувати здобуті знання у подальшій практичній роботі за фахом. Комплексне практичне індивідуальне завдання має сформувати у студента глибші теоретичні та практичні навички з питань логіки.

КПІЗ оформляється у відповідності зі встановленими вимогами та термінами, а графік виконання контролюється перед кожним модулем.

Детальніше КПІЗ розроблено у робочому зошиті.

## **7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ**

№	Тематика
1.	Роль логіки у формуванні інтелектуальної культури людини
2.	Значення логіки для економістів
3.	Міркування та його структура
4.	Загальна характеристика форм мислення
5.	Рівні і форми відображення дійсності.
6.	Особливості абстрактного мислення.
7.	Логічні парадокси.
8.	Історичний характер логіки.

№	Тематика
9.	Розвиток логічних знань в Стародавній Індії
10.	Розвиток логіки в Україні.
11.	Викладання логіки в Києво-Могилянській Академії.
12.	Внесок Львівсько-Варшавської школи в розвиток сучасної логіки.
13.	Сутність «дедуктивного методу» Шерлока Холмса.
14.	Семіотика. Елементи семіотичного аналізу мови.
15.	Новаторські ідеї логіки Ф. Бекона.
16.	Критичний аналіз умовиводів.
17.	Оцінка аргументованого дискусусу.
18.	Критичне мислення у науковому пізнанні.
19.	Сутність критичного мислення як логічної саморефлексії.
20.	Критичне мислення як результат формування та розвитку культуримислення.
21.	Структура міркувань, правильні та неправильні міркування.
22.	Логічна форма та логічний закон.
23.	Особливості формалізованої мови.
24.	Особливості судження як форми мислення.
25.	Види суджень та їх будова.
26.	Роль запитань і відповідей в процесі пізнання і комунікації, правильність їх будови.
27.	Сутність умовиводу, його види та правила побудови.
28.	Логічний аналіз аргументації, види її, правила доведення і спростування.
29.	Визначення змісту понять професійної галузі.
30.	Порівняльний аналіз текстів.
31.	Критичне мислення.
32.	Аналітичне мислення.
33.	Логічне мислення.
34.	Ситуаційні завдання.

### **8.Тренінг з дисципліни “Логіка”**

Тема: Розвиток критичного, аналітичного та логічного мислення для прийняттяраціональних рішень у економічній сфері.

Порядок проведення:

1. Провести порівняльний аналіз текстів (критичне мислення).
2. Розв’язати ситуаційні завдання (аналітичне мислення).
3. Здійснити аналіз мікротекстів (логічне мислення).

### **9.Методи навчання**

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття,консультації, робота в малих групах, виконання самостійної роботи, а також методи опитування, виконання КПЗ, тестування.

## **10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання**

В процесі вивчення дисципліни „Логіка” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента: поточне опитування; поточне тестування; підсумкове тестування по кожному змістовому модулю; розрахункові роботи; студентські презентації та виступи на наукових заходах; написання ректорської контрольної роботи; оцінювання виконання завдань тренінгу; оцінювання виконання КППЗ; підсумковий екзамен; інші види індивідуальних та групових завдань.

### **11. Політика оцінювання.**

Політика щодо дедлайнів і перескладання: для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання. За об’єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

### **12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.**

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни „Теорія ймовірностей та математична статистика” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
30%	40%	30%	100%
1. Опитування під час занять (теми № 1-7 по 5 балів) – макс. 35 балів. 2. Модульна робота – макс. 65 балів.	Опитування під час занять (теми № 8-12 по 5 балів) – макс. 25 балів РКР – макс. 75 балів.	1. Написання та захист КППЗ – макс. 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	

Шкала оцінювання

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

**13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна**

№	Найменування	Номер теми
1.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідністю)	1 – 12
2.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідністю)	1 – 12
3.	Віртуальна дошка IDROO	1 – 12
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1 – 12
5.	Програмне забезпечення ОС Windows	1 – 12

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

- <https://zno.osvita.ua>.
- Арутюнов В. Х., Кирик Д. П., Мішин В. М. Логіка: Навч. посіб. для економістів. К., 2000. 178 с.
- Бандура О. О., Гвоздік О. І., Кравець В. М. та ін. Логіка для правознавців : навч. посіб. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. 144 с.
- Войтенко Д.О., Качурова С.В., Невельська-Гордєєва О.П. Логічне знання для вирішення ТЗНПК: навч. посіб. для студентів, що готуються до вступних випробувань за технологією ЗНО для вступу на другий (магістерський) рівень. В-во "Право". 2020. 202 с.
- Карамишева Н.В. Логіка і правознавство (теоретичні питання і практичні завдання): навч. посіб. для студентів-юристів. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 120 с.



6. Ковальчук О.Я. Збірник тестових завдань з курсу «Логіка». Секція «Аналітичне мислення» для студентів юридичних спеціальностей. Тернопіль:ТНЕУ, 2020. 118 с.
7. Конверський А. Логіка: підруч. для студентів юридичних факультетів. В-во ЦНУ, 2017. 424 с.
8. Психологія критичного мислення Д. Халперн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ereading.link>.
9. Тетарчук І. В. Логіка для юристів: навч. посіб. для підготовки до іспитів. В-во ЦНУ, 2019. 150 с.
10. Юркевич О.М., Павленко Ж.О. Підготовка до складання ТЗНПК в завданнях та рішеннях: логічний підхід. В-во "Контраст", 2020. 312 с.